

10. Sivers'ka O. P. Metod porivnyal'noho analizu ta yoho znachennya dlya vyvchennya transformatsiynykh protsesiv suchasnykh politychnykh system / O. P. Sivers'ka // Transformatsiya politychnykh system na post-sotsialistychnomu prostori: Materialy mizhnarodnoyi naukovo-teoretychnoyi konferentsiyi: 8–9 lyutoho 2006 r. / [ukl. H. O. Nesterenko; za red. V. P. Bekha]. – K.: NPU imeni M. P. Drahomanova, 2006. – S.68–72.

11. Taleb N. N. Antykhropkost'. Kak yzvrach vyvodu yz khaosa / Nassym Nykolasy Taleb; Per. s anhl. N. Karayeva. – M.: koLybry, Azbuka–Attykus, 2015. – 768 s.

Borynska O. L., candidate of political science, docent of the Department of International Relations and International Information of Interregional Academy of Personnel Management (Ukraine, Kyiv), olga.borynska@gmail.com

The necessity political prediction of foreign policy transformation processes of the countries of Central and Eastern Europe

The article considers the problems of international political forecasting (long-term, tactical, operational forecasts) in the context of transformation processes of foreign policy of the countries of Central and Eastern Europe. It is shown that clearly defined strategic objectives, joining forces with partner countries around common issues and goals may enable a country to achieve the goal and take the appropriate place in the international arena.

Keywords: political prediction, transformation processes, political transformations, foreign policy, Central and Eastern Europe.

Боринская О. Л., кандидат политических наук, доцент кафедры международных отношений и международной информации, Межрегиональная Академия управления персоналом (Украина, Киев), olga.borynska@gmail.com

Необходимость политического прогнозирования трансформационных процессов внешней политики стран Центральной и Восточной Европы

Рассматривается проблематика международного политического прогнозирования (долгосрочных, тактических, операционных прогнозов) в контексте трансформационных процессов стран Центральной и Восточной Европы. Доказывается, что ясно определенные стратегические ориентиры, объединение со странами-партнерами вокруг общих проблем и стратегических целей могут предоставить возможность государству достичь поставленной цели и занять соответствующее место на международной арене.

Ключевые слова: политическое прогнозирование, трансформационные процессы, политические трансформации, внешняя политика, страны Центральной и Восточной Европы.

* * *

УДК 327.7+659.4

Баланик А. Я., аспірантка, Донецький національний університет (Україна, Вінниця), balanikanna@gambler.ru
Чарських І. Ю., кандидат історичних наук, доцент кафедри міжнародних відносин і зовнішньої політики, Донецький національний університет (Україна, Вінниця), icharsk@gmail.com

Азійські Посли доброї волі ООН та особливості їхньої діяльності

Розглянуто місце і роль діяльності Послів доброї волі, що походять з країн Азії (Китай, Південна Корея, Японія) в контексті використання засобів зв'язку з громадськістю. За допомогою описативного порівняння, статистичного методу та спостереження встановлено, що Посли кожної з представлених країн мають свої особливості у співпраці з ООН та використанні засобів зв'язку з громадськістю. Виявлено, що на їхню результативність впливають три основних чинника: цивілізаційний, (трудолюбний менталітет японців, експортний чинник китайців, нейтральний для корейців); індивідуальний (що полягає у сфері зайнятості кожного конкретного Посла та можливості вибору ним засобів зв'язку з громадськістю); ставлення до глобальної мережі Інтернет та використання її можливостей (що відіграє визначальну роль у підвищенні рівня популярності Посла за кордоном, а отже, підвищує шанси на інформування цим Послом якомога чисельнішої аудиторії). Доведено, що максимальна ефективність досягається при грамотному поєднанні всіх трьох чинників, практичним прикладом якої є діяльність Джекі Чана.

Ключові слова: Посол доброї волі ООН, піар в міжнародних відносинах, цивілізаційний чинник, Азія.

Організація Об'єднаних Націй – найбільша міждержавна організація світу, що покликана вирішувати величезну кількість міжнародних проблем у різноманітних сферах людської діяльності та діалогу. Недивно, що виключно політичних методів для цього виявляється недостатньо та доводиться підключати нові засоби та важелі, щоб вийти на новий рівень комунікації – діалог з населенням планети. З цією метою в 1954 році було створено інститут Послів доброї волі ООН, до якого в 1997 році додалися і Посланці миру ООН. Саме Посли мали стати якісно новими інформаторами для публіки про цілі та діяльність ООН на міжнародній арені.

В основі діалогу між організацією та представниками інституту Послів лежить білий піар та всі засоби та методи, які для нього характерні. Серед вчених, які присвятили себе вивченню зв'язку з громадськістю, можна перелічити наступних: С. Блек, Е. Л., Бернейз, С. Катліп, Ф. Джефкінс, Дж. Грюніг, Т. Хант, О. Баскін, П. Хенслоу, Р. Л. Хет, Е. Х. Коханов, С. В. Клягін, В. А. Мойсєєв, А. Н. Чуміков. В роботах цих авторів розглядаються багато аспектів такого явища, як «зв'язки з громадськістю», однак в них не сказано про Послів доброї волі чи Посланців миру, які успішно використовують методи та засоби, що взяли на озброєння спеціалісти галузі PR. Варто також зазначити, що деякі з Послів стали предметом розгляду авторів, що займаються питанням «дипломатії селебрітіс»: Дж. Вайсман, А. Купер, Л. Тсалікі [1] та інші. Знову ж таки: Послів включили до більш широкої категорії, не приділивши окремо уваги цьому інституту. Тому варто розглянути дипломатію знаменитостей, яка здійснюється представниками інституту Послів ООН з використанням засобів та методів PR.

Географія рекрутів ООН зараз є надзвичайно великою: це звання надається не тільки знаменитостям розвинених західних країн, але й представникам країн Азії, Африки, Південної Америки тощо. Метою даної статті є розгляд діяльності Послів доброї волі ООН азійського регіону – зокрема, Китаю, Японії та КНР в контексті використання засобів зв'язку з громадськістю, та виявлення особливостей, що впливають на результативність цієї діяльності. Згідно з метою обрано наступні методи: описативне порівняння, статистичний метод та спостереження. В попередніх роботах зазвичай порівнювались результати використання засобів піару (зادля промоушену ООН) Послами спільних професій в рамках окремої спеціалізованої установи ООН, в даній статті порівняння буде будуватися по трьох вищевказаних країнах. Ми навмисне не включимо до списку осіб, що будуть розглядатися нижче, представників ЮНІДО: це пов'язано з професійними особливостями даних Послів та роллю піару в їхній діяльності, а також Посланців миру, тому що їхня діяльність стала об'єктом інших досліджень. Отже, Послами доброї волі Китаю є: Пен Ліюань, Яо Чен, Джекі Чан, Джет Лі, Леон Лай; Південної Кореї – Чон Мьон Хун, Юна Кім; Японії – Тетсуко Куроянагі, Йохей Сасакава, Місако Конно.

Розглянемо ближче кожного з них. Серед китайських Послів можна зустріти Першу леді та співачку (Пен Ліюань) та акторів – Джекі Чана, Джета Лі, Яо Чен та Леона Лая. Всі вони співпрацюють з різними установами, використовують різноманітні засоби задля інформування громадськості про цілі та завдання ООН та мають власну аудиторію. Головною особливістю Першої леді Китаю (вона є Послом ВООЗ з питань СНІДу, звання отримала ще до перетворення на Першою леді) є те, що свою

репутацію та визнання вона заробила самотужки, зараз на міжнародній арені вона є популярнішою за свого чоловіка, про що свідчать цифри Time і Forbes: в першому виданні вона зайняла 50-те місце у списку найвпливовіших людей планети, а у другому – 54 позицію у списку найвпливовіших жінок світу [2]. Раніше про китайських Перших леді не можна було нічого ані почути, ані побачити. Питаннями СНІДу Пен займається досить давно: з 2006 року була назначена Послом міністерства охорони здоров'я Китаю з питань профілактики ВІЛ/СНІДу, а також Національним послом з питань профілактики і боротьби з туберкульозом з березня 2007 року, в 2011 стала Послом доброї волі

журналістів шукати рецепти її популярності в світі. Вдало використовує глобальну мережу, щоб просувати проблему біженців серед своєї аудиторії.

Леон Лай – китайський актор, який своє звання Посла отримав в 1994 році – тобто на гребні хвилі акторської відомості. Зараз його популярність за кордоном є набагато нижчою, хоча публічні заходи в якості рекрута ООН актор продовжує старанно виконувати.

Результати діяльності цих Послів (а також інформацію про дату призначення та установу, з якою кожен з них співпрацює) з розроблених автором критеріями можна побачити в наступній таблиці:

Таблиця 1

Китайські Посли доброї волі ООН

Ім'я	Пен Ліюань	Джеккі Чан	Джет Лі	Яо Чен	Леон Лай
Рік призначення	2011	2004	2009	2013	1994
Установа ООН, з якою співпрацює Посол	ВООЗ	ЮНІСЕФ ЮНЕЙД	ВООЗ	УВКБ ООН	ЮНІСЕФ
Частота згадувань в різноманітних ЗМІ (з різноманітних питань по темі «Посол доброї волі») (станом на 31.05.2015)	90	98	90	95	85
Частота згадувань на сайтах ООН (станом на 31.05.2015)	78	89	68	90	82
Рівень співпраці з ООН	90	98	78	92	88
Участь у публічних заходах	89	100	80	93	92
Представленість в мережі англійською мовою (соціальні мережі, власний сайт)	80	96	85	78	89
Відгуки аудиторії	95	97	90	97	91
Середній бал	87	96	82	91	88

ВООЗ, з того часу бере участь у міжнародних симпозиумах з питань СНІДу, проводить щорічні заходи в Китаї, допомагає знизити рівень дискримінації ВІЛ-інфікованих в своїй країні.

Джеккі Чан – всесвітньо відомий актор (в мережі Facebook [3] в нього 64 мільйони підписників – дуже високий показник для Послів), один з небагатьох Послів ООН, який одночасно співпрацює з двома установами ООН – ЮНІСЕФ та ЮНЕЙД, а найближчим часом може долучитись ще й до Всесвітньої організації продовольства. Джеккі подорожує світом, співпрацює з багатьма благодійними фондами, більшість з яких є його власними («Операція посмішка», «Серце дракона» та інші), його основна діяльність – допомагати дітям будь-де та будь-якими доступними методами. Заодно він вдало підключає громадськість до своїх проектів.

Джет Лі – також відомий в світі китайський актор, його місією є збирання коштів через власну громадську організацію «One Foundation», що отримала статус незалежної громадської організації, ставши першою приватною НДО в Китаї, яка успішно виконує свою благодійну місію [4]. Публічними кампаніями опікується слабо, серед них можна виділити захід в Генеральній Асамблеї ООН, на якому виступали більше 20 китайських майстрів ушу. Виступ проходив в рамках кампанії Джета «Мир, дружба та здоров'я» [5].

Яо Чен – не дивлячись на те, що вона знімалась виключно у китайських фільмах та не вважається видатною акторкою, це не заважає їй бути королевою китайського мікроблогу Weibo (аудиторія становить майже 80 мільйонів послідовників, при тому що блог ведеться виключно китайською [6]) та змушувати європейських

Як було сказано вище, в Південній Кореї є два Посли доброї волі ООН – це Юна Кім та Чон Мьон Хун, обоє співпрацюють з ЮНІСЕФ, хоч і використовують зовсім різні засоби PR. Для фігуристики Юни Кім характерні відео-звертання до аудиторії, в той час як для диригента Чон Мьон Хуна – використання музики при донесенні свого меседжу. Обидва Посли є відомими світу: Юна за рахунок своєї активної участі в Олімпійських іграх (та призових місць), а маестро – за рахунок світових турне та виступів з європейськими колегами. Вони демонструють наступні результати:

Таблиця 2

Корейські Посли доброї волі ООН

Ім'я	Юна Кім	Чон Мьон Хун
Рік призначення	2010	2008
Установа ООН, з якою співпрацює Посол	ЮНІСЕФ	ЮНІСЕФ
Частота згадувань в різноманітних ЗМІ (з різноманітних питань по темі «Посол доброї волі») (станом на 31.05.2015)	87	93
Частота згадувань на сайтах ООН (станом на 31.05.2015)	91	86
Рівень співпраці з ООН	92	89
Участь у публічних заходах	84	92
Представленість в мережі англійською мовою (соціальні мережі, власний сайт)	89	80
Відгуки аудиторії	96	90
Середній бал	90	88

Японські Посли доброї волі, хоча і мають звання міжнародних, найчастіше популярні виключно на власних теренах. Це стосується як акторок Місако Конно та Тетсуко Куроянагі, так і громадського діяча – очільника «Японського Фонду» – Йохей Сасакави. Зокрема, останній займається питаннями подолання прокази в глобальному масштабі, створивши тісні контакти з іншими громадськими та урядовими організаціями, його діяльність триває вже понад 30 років. Організація проводить різноманітні кампанії, а фонди Сасакави з'являються і в інших країнах світу, наприклад, у Великій Британії, Франції, Індії, Сполучених Штатах, країнах Африки та Близького Сходу [7]. В 2001 році отримав звання Посла доброї волі ВООЗ з питань боротьби з проказою. З тих пір він відвідав більше ста країн, зустрівся більш ніж зі 160 лідерами держав, з якими завжди обговорював можливість скорочення хвороби в їх країнах. Не дивлячись на високий рівень активності, величезну кількість нагород як міжнародного рівня, так і національних від урядів країн, Сасакаві гостро не вистачає пару та аудиторії. Скажімо, майже всі сторінки в соціальних мережах (блог, youtube та ін.) представлені японською мовою, що значно скорочує кількість відвідувачів. Сторінка на facebook [8] є англійською, але кількість лайків там низька: всього 2770 (станом на 28 липня 2015 року), що не говорить про обізнаність широкої громадськості. З акторками ситуація ще складніша, не зважаючи на величезний гуманітарний внесок Тетсуко Куроянагі (за свою 30-річну діяльність вона принесла дитячому фонду 45 мільйонів доларів [9], а по кількості відвіданих країн в рамках співпраці з ЮНІСЕФ легко може конкурувати з Анджеліною Джолі чи Одрі Хепберн). Місако Конно так само обрала подорожі з подальшим висвітленням їх результатів на телебаченні в якості основного засобу зв'язку з громадськістю.

Це пояснюється цивілізаційним фактором: по-перше, Японія надто довго була закритою державою, по-друге, менталітет японця – працювати в першу чергу на користь власної держави, причому, отримати визнання у власній державі буває важче, ніж міжнародне: Йохей Сасакава став Послом ВООЗ в 2001 році, а Послом доброї волі з прав людей, що хворі проказою, в Японії він став тільки в 2003 році. Пен Ліюань навпаки: спочатку пройшла шлях від національного Посла, а потім була помічена ООН. Загалом в Китаї Посли відзначаються своїм сучасним цивілізаційним фактором – експортом. Китайський ринок наразі експортує не тільки товари, але й продукцію інтелектуальної власності. По-друге, там не цураються англійських ресурсів, а отримують з них якомога більше, хоча приклад Яо Чен з використанням саме національного мікроблогу зробив її відомою для західних таблоїдів, а отже, і їхньої аудиторії. Маючи потужніший потенціал щодо інформування про свою діяльність, китайські Посли дозволяють собі працювати в гуманітарному напрямку менше за японців (серйозний виняток – Джекі Чан).

Що стосується корейських представників, то вони мають стабільно середні результати як з показників появи у ЗМІ так і з використання соціальних мереж. Юна Кім старається записувати свої відео–звернення англійською, а Чон Мьон Хун використовує особливу міжнародну мову – мову музики. В їхньому випадку інформування щодо їхньої діяльності залежатиме виключно від самої діяльності, тому що обов'язковим елементом їхньої відомості є праця за кордоном, яку неможливо назвати експортом (китайський випадок), і які не демонструють цивілізаційну закритість. Показовим є факт, що в Кореї звання міжнародного Посла отримали тільки ті особи, які постійно подорожують; не дивлячись на доволі розвинуту індустрію кіно, корейських акторів серед рекрутів

Таблиця 3

Японські Посли доброї волі ООН

Ім'я	Йохей Сасакава	Тетсуко Куроянагі	Місако Конно
Рік призначення	2001	1984	1998
Установа ООН, з якою співпрацює Посол	ВООЗ	ЮНІСЕФ	ПРООН
Частота згадувань в різноманітних ЗМІ (з різноманітних питань по тегу «Посол доброї волі») (станом на 31.05.2015)	99	89	90
Частота згадувань на сайтах ООН (станом на 31.05.2015)	93	100	92
Рівень співпраці з ООН	100	100	90
Участь у публічних заходах	83	95	90
Представленість в мережі англійською мовою (соціальні мережі, власний сайт)	80	80	75
Відгуки аудиторії	98	99	89
Середній бал	92	94	87

Маємо наступні результати по країнах: Китай – 88,8, Південна Корея – 89, Японія – 91. І хоча найвищі показники в Послів Японії, вони при цьому залишаються «найзакритішими» Послами для світу, це підтверджує і їхня невисока популярність за кордоном, і слабке використання англійських ресурсів мережі. Японські Посли доброї волі виділяються своїми оцінками по рівню співпраці з ООН, а відповідно й рівню згадуваності на відповідних сайтах організації, при цьому не отримуючи достатнього висвітлення своєї діяльності в ЗМІ глобального масштабу.

ООН немає. Це є демонстрацією відсутності сильних цивілізаційних чинників (як в Китаї чи Японії).

Отже, на результативність співпраці з ООН Послів доброї волі азійського регіону (Китаю, Південної Кореї та Японії) різною мірою впливають наступні чинники:

- цивілізаційний (трудолюбний менталітет японців, експортний чинник китайців, нейтральний для корейців);
- індивідуальний (що полягає у сфері зайнятості кожного конкретного Посла та можливості вибору ним засобів зв'язку з громадськістю);

– ставлення до глобальної мережі Інтернет та використання її можливостей (що відіграє визначальну роль у підвищенні рівня популярності Посла за кордоном, а отже, підвищує шанси на інформування цим Послом якомога чисельнішої аудиторії).

Для того, щоб результати діяльності Послів були якнайкращими потрібно вдало поєднувати обидва типи цивілізаційного чинника – експорт інформації та продукції інтелектуальної власності з трудолюбивим менталітетом, задіяти якомога ширший спектр методів та засобів піар, та обов'язково не відкидати можливості глобальної мережі. Наразі найкращим прикладом поєднання цих рекомендацій є діяльність Джекі Чана, який отримав найвищий середній бал, що свідчить про високі показники всіх основних параметрів.

Список використаних джерел

1. Tsaliki L. Transnational Celebrity Activism in Global Politics: Changing the World? / L. Tsaliki, C. Frangonikolopoulos, A. Huliaras. – Bristol: Intellect, 2011. – 317 p.
2. K Sidibe N. Peng Liyuan – A match for Mrs. Obama [Електронний ресурс] / Nana K Sidibe. – Режим доступу: Nana K. Peng Liyuan – A match for Mrs. Obama [Електронний ресурс] / K Sidibe Nana – Режим доступу: http://www.china.org.cn/opinion/2013-06/08/content_29072221_2.htm.
3. Jackie Chan Facebook Page [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.facebook.com/jackie>.
4. Jet Li [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.taijizen.com/en/singlepage.html?13_3_118#.UteN-PvsDjd.
5. Shifu Geller United Nations Kungfu Performance (with Jet Li!) [Електронний ресурс] // Chinese Martial Arts Academy – Режим доступу: <http://www.martialartsalbany.com/shifu-geller-united-nations-kungfu-performance-with-jet-li/>.
6. Chinese actress seeks to build bridges with Somali refugees [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.unhcr.org/4f84338a6.html>.
7. The Nippon Foundation: Our Partners [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nippon-foundation.or.jp/en/about/partners/>.
8. The Nippon Foundation: Improving the Lives of Ethiopians Affected by Leprosy [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.facebook.com/pages/The-Nippon-Foundation-%E6%97%A5%E6%9C%AC%E8%B2%A1%E5>.
9. Tetsuko Kuroyanagi – Goodwill Ambassador [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.unicef.org/people/people_tetsuko_kuroyanagi.html.

Balanyk A. Y., graduate, Donetsk National University (Ukraine, Vinniza), balanikanna@rambler.ru

Charskih I. Yu., Ph.D., assistant professor of international relations and foreign policy, Donetsk National University (Ukraine, Vinniza), icharsk@gmail.com

Asian Goodwill Ambassadors of the UN and especially their activities

The given article views efficiency of PR usage by the UN Goodwill Ambassadors and their peculiarities in cooperation with the UNO. The particular attention was drawn to the Asian Goodwill Ambassadors (representatives from China, Japan and South Korea) to distinguish features of their activities. It is proved by means of descriptive research, monitoring and statistics that the UN Goodwill Ambassadors have peculiarities according to the country of their origin. It is noticed that these results depend on three basic elements: civilization factor (Japanese diligence, China export of everything and Korean neutrality), the individual factor and the usage of the Internet. It is concluded that the best result can be demonstrated when the above mentioned components are used in full measure. Jackie Chan has the best result in practice.

Keywords: the UN Goodwill Ambassador, PR in international relations, civilization factor, Asia.

Баланык А. Я., аспірантка, Донецький національний університет (Україна, Вінниця), balanikanna@rambler.ru

Чарських І. Ю., кандидат історических наук, доцент кафедри міжнародних відносин і зовнішньої політики, Донецький національний університет (Україна, Вінниця), icharsk@gmail.com

Азиатские Послы доброй воли ООН и особенности их деятельности

Рассмотрены место и роль деятельности Послов доброй воли, происходящих из стран Азии (Китай, Южная Корея, Япония), в контексте использования средств PR. С помощью дескриптивного сравнения, статистического метода

и наблюдения установлено, что Послы каждой из представленных стран имеют свои особенности в сотрудничестве с ООН в использовании средств PR. Определено, что на их результативность влияют три основных фактора: цивилизационный (трудолюбивый менталитет японцев, экспортный фактор китайцев и нейтральный для корейцев); индивидуальный (состоит в сфере занятости каждого конкретного Посла и возможности выбора ими средств PR); отношение к глобальной сети Интернет (что играет определяющую роль в повышении уровня популярности Посла за границей, а значит, повышает шансы на информирование большей аудитории). Доказано, что максимальная эффективность достигается при грамотном применении всех трех факторов, практическим примером которого является деятельность Джеки Чана.

Ключевые слова: Посол доброй воли ООН, пиар в международных отношениях, цивилизационный фактор, Азия.

* * *

УДК 321.015(620)

Гаврилюк Г. І.,

кандидат історических наук, доцент, доцент кафедри філософії та політології, Харківська державна академія культури (Україна, Харків), gengavrilyuk@ukr.net

ЕВОЛЮЦІЯ ПАРТІЙНОЇ СИСТЕМИ ЄГИПТУ В СВІТЛІ КОНЦЕПЦІЇ ДЕМОКРАТИЧНОГО ТРАНЗИТУ

Проведено зіставлення етапів еволюції партійної системи та фаз демократичного транзиту в Єгипті на базі концепції демократичного транзиту та теорії партійних систем. Виявлено, що різним етапам фази лібералізації відповідають однопартійна та неструктуровані партійні системи різних видів. У фазі демократизації виникає тенденція до структуризації партійної системи, яка може порушуватися процесами дедемократизації.

Партійна система є залежною змінною, яка чутливо реагує на перебіг демократичних транзитів. Ця змінна є особливо важливою для діагностування особливостей неузгоджених демократичних транзитів, які відхиляються від стандартів і призводять до непередбачуваних результатів.

Ключові слова: партійна система, Єгипет, демократичний транзит, лібералізація, демократизація.

Політичні партії, за загальним визначенням, з одного боку, виступають «необхідною компонентою демократії», а з іншого – є «домінуючими» та незамінними акторами демократичного транзиту [1, с. 481, 495]. В цьому контексті структурована, плюралістична, конкурентна партійна система (партіома) визнається базовою ознакою демократії та важливим процедурним чинником демократичного транзиту.

Отже, на перший погляд, здається очевидним, що будь-який дослідник будь-якого демократичного транзиту повинен зосередитися, передусім, на аналізі ролі політичних партій та визначенні характеру їх взаємодії у процесі демократичних перетворень. Проте, на практиці, маємо парадокс у вигляді наявності малої кількості досліджень, які на рівні окремих держав намагаються зіставити етапи еволюції партійної системи та стандартні фази демократичного транзиту [2; 3; 4; 5] і повної відсутності узагальнюючих праць подібного спрямування.

Корпус досліджень, на які ми спираємося, складається з трьох нерівнозначних груп. До першої належать теоретико-методологічні розробки, які здійснювалися з початку 1970-х рр. у межах політичної та соціологічної наук і призвели до появи серії концепцій та теорій, що відомі під назвою «політичної транзитології». Основні роботи такого роду належать політологам Д. Растову, Г. О'Доннеллу, Ф. Шмітгеру, Т. Л. Карл, А. Степану, Б. Вайнгасту, С. Хантінгтону, В. Меркелю та соціологам Х. Лінцу, С. Валензуелі, А. Пшевоському, Л. Даймонду тощо. Особливе значення надається розробці концепції політичних пактів та «пактових» переходів до демократії. В цьому контексті окреме місце відводиться М. Макфолу